

Meri Huws
Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff
CF10 1AT

30 June 2015

Dear Commissioner,

The Agriculture and Horticulture Development Board (AHDB) operates across the United Kingdom (UK). Our purpose is to make the six commodity sectors we support more competitive and sustainable.

On 10 June this year AHDB rebranded as part of a move to look, feel and behave like one organisation. The previous divisional names such as DairyCo have been replaced with AHDB Dairy, AHDB Horticulture, etc. In Wales, AHDB Dairy is now known as AHDB LLaeth/Dairy.

Covering about 75% of total agricultural output in the UK, AHDB supports:

- i) Pig meat in England – through our AHDB Pork division
- ii) Milk in Great Britain (GB) – through our AHDB Dairy division
- iii) Beef and lamb in England – through our AHDB Beef and Lamb division
- iv) Commercial horticulture in GB – through our AHDB Horticulture division
- v) Cereals and oilseeds in the UK – through our AHDB Cereals and Oilseeds division
- vi) Potatoes in GB – through our AHDB Potato division.

Our two red meat operating divisions cover England only and are outside the scope of our Welsh Language Scheme. The very limited number of levy payers based in Wales for our Horticulture, Potato and Cereals/Oilseeds divisions prompted the Welsh Language Board in a letter dated 12 December 2008 to confirm that these AHDB divisions will only be expected to produce information and material in the Welsh language if they are undertaking a specific project aimed solely at the public in Wales. No such projects were undertaken during the 12 month reporting period to 31 March 2015.

The report on the following pages summarises AHDB's compliance and activity, particularly through our AHDB Dairy division, in line with the commitments we make in our Welsh Language Scheme and associated activity plans.

We look forward to working with your team over the year ahead as you continue to roll out the new Welsh Language Standards and to understand what we need to do differently in order to comply with them and the new Welsh Language Measure (Wales) 2011.

Yours sincerely

Jane King
Chief Executive

AHDB
Stoneleigh Park
Kenilworth
Warwickshire
CV8 2TL

T 024 7669 2051
E info@ahdb.org.uk
W ahdb.org.uk

Agriculture and Horticulture Development Board Annual report 2014/15 to the Welsh Commissioner

Introduction

The Agriculture and Horticulture Development Board (AHDB) and, in particular, our AHDB Dairy division, continues to make progress on extending the range of resources and support we provide to deliver the Welsh Language commitments we make in our Welsh Language Scheme.

Our compliance is monitored through the AHDB Director of Communications & Legal Services who sits on the Senior Executive Team. This annual report will be presented to the main AHDB Board at its meeting in September 2015.

The following top line points provide an overview of compliance by AHDB at a Corporate level and then at the specific AHDB Dairy divisional level. We enclose some example hard copy materials and more are available on request.

AHDB Corporate Level

Management Awareness

The AHDB commitments within our Welsh Language Scheme and Action Plan were communicated to the Senior Executive Team in June and July 2014 and June 2015. And the main AHDB Board in July 2014.

Websites

The AHDB Welsh Language Scheme is published on the AHDB website in both Welsh and English. This annual report, once accepted, will also be published in both languages on the AHDB website.

There are Welsh language welcome pages on the main AHDB website and also on the sub-sites of the AHDB divisions which have a GB or UK remit:

- The AHDB corporate website introductory page in Welsh:
<http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx>
- Numerous pages of our GB Dairy division's consumer facing website are in Welsh:
<http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Our GB Dairy division's introductory web page in Welsh:
<http://www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg/>
- Our GB Horticulture division's introductory page in Welsh:
<http://www.horticulture.ahdb.org.uk/cefndir-y-hdc>
- Our UK Cereals and Oilseeds division's introductory page in Welsh:
<http://www.cereals.ahdb.com/welsh-version.aspx>
- Our GB Potato division's introductory page in Welsh:
<http://www.potatoes.ahdb.org.uk/cymraeg>

Employee recruitment

We assess workplaces and jobs where the ability to speak Welsh is essential or desirable and recruitment materials are assessed for Welsh language relevance. There was one such post during the 12 months to 31 March 2015 where the ability to speak Welsh was advertised as desirable and the job description was available in Welsh.

AHDB Divisional Level – AHDB Dairy

Approximately one sixth of AHDB's milk levy payers farm in Wales.

AHDB Dairy, in addition to the delivery of levy-funded activity also jointly delivers a Supply Chain Efficiency Project within Wales. This project is made possible through the Rural Development Plan for Wales 2007-2013 which is funded by the Welsh Government and the European Agricultural Fund for Rural Development. The project adheres to the Welsh Government's Welsh Language Policy.

The AHDB Dairy Wales team includes five members of staff, four of which are fully competent in written and spoken Welsh. This team is fully experienced in delivering their work bilingually and always take into consideration bilingual requirements. The proposed AHDB Dairy 2015/2016 Welsh Language Action Plan (copy enclosed) contains activities to continue to develop and improve the skills and awareness of the team.

The following bullet points provide a top line overview of what has been achieved by our Dairy division against the agreed 2014/15 Action Plan, further building on the progress achieved in earlier years.

Policies, legislation and initiatives

- Procedure in place to identify current Welsh language requirements for relevant new products and services.

Delivering services

- All Welsh events continue to provide bilingual material and services, This also includes provision at the main Livestock Show held at the NEC in England
- The AHDB Dairy Conference '*Communicating with the consumer*' provided bilingual biographies, agenda, feedback and registration forms
- System in place via customer relationship management (CRM) system to record the language preference.

Services undertaken on our behalf by third parties

- A range of promotional activities are undertaken by 3rd party organisations to help promote the AHDB Dairy Welsh bilingual education resource online offering.

Advertising, printed literature, publicity materials

- Godro, the Wales dairy newsletter is fully bilingual with all content appearing both in English and Welsh
- All press releases are provided in Welsh on request
- Bilingual covering letters accompany relevant reports as and when required

- The stand display panels at the Royal Welsh Show were fully bilingual.

Communication & education

- Welsh speaking staff automatically deal with Welsh correspondence/general communication
- Welsh language content consistently refreshed on both the main AHDB Dairy website of www.dairy.ahdb.org.uk and the AHDB Dairy consumer facing website of www.thisisdairyfarming.com.
- Welsh bilingual online education resources for both primary and secondary schools continue to be promoted and downloaded from the AHDB jointly funded website: www.foodafactoflife.org.uk.

Staffing

- The AHDB Dairy Wales team includes four staff members who are fully competent in written and spoken Welsh
- Recent recruitment advertisement noted that the ability to speak Welsh was desirable and the job description was available in Welsh.

Internal arrangements

- Marketing plans continue to highlight that consideration must be given to the Welsh Language Scheme for services and products where relevant and plans to highlight the importance of considering Welsh needs took place at the AHDB Dairy Staff Meeting, in 2014.

June 2015

Welsh Language Scheme for the dairy division of AHDB, prepared under the Welsh Language Act 1993

Action Plan: Action points for AHDB Dairy 2015/16

The following document outlines key areas of our work where we currently support aspects of the Welsh Language Act. The AHDB has a Welsh Language Scheme in place and this Action Plan comes under this scheme. Requirements are two-fold. Firstly, ongoing guidance will continue to be provided internally so that staff are able to make judgements about their work and processes in order to fit in with AHDB Dairy policy. Secondly, we are required to offer a 'level' of Welsh provision to relevant levy payers.

AHDB Dairy has the following standard procedures/practices in place:

- Communications in Welsh with Welsh speakers already takes place in the form of mailings, telephone calls and emails
- Levy payer meetings are already carried out in Welsh or English by our extension officers based in the region
- Welsh speaking staff available at all major events in Wales and at the Livestock Show
- Welsh bilingual newsletter 'Godro' produced and distributed bi-monthly – this will cease June 15 due to funding streams
- Guidance for staff developing new policies, initiatives and services consider Welsh bilingual requirements included in Marketing Plans where relevant
- Agreements/arrangements with 3rd parties consistent with AHDB Welsh language commitment
- Web bilingual pages available on www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg and <http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Welsh bilingual education resources (ages 5-16yrs) provided via www.foodafactoflife.org
- Welsh press releases available on request
- The Wales Team responds to enquiries in Welsh or English depending on the preferred language of the enquirer
- Bilingual job adverts placed
- Bilingual job descriptions available on request

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
Policies, legislation and initiatives						
Provide guidance for staff developing new policies, initiatives and services to ensure staff are aware we need to consider Welsh language implications as they do so.	Ongoing	Internal	Comms / Wales Team	All staff have access to Welsh Strategic Plan via shared drives.	Ongoing	
Delivering services						
Develop systems to record the language preference of our customers in Wales.	Via CRM – ongoing	Internal/external	Comms / Wales Team	Carried out on CRM and can be recorded via external interactions e.g. Welsh dairy farmer survey). Preferred language of communication is to be added to the publications/enquiry sheet for use at F2F events	Ongoing	
Jointly deliver the Dairy Supply Chain project in collaboration with the Dairy Development Centre.	Ongoing	Internal/external	Head of Dairy Development wales	The 'Improving the Welsh Dairy Supply Chain' project is made possible through the Supply Chain Efficiencies Scheme (SCES) of the Rural Development Plan for Wales 2007-2013 which is funded by the Welsh Government and the European agricultural Fund for Rural Development. The project aims to strengthen the dairy industry in Wales and maintain its viability as a career choice for young people.	This comes to an end Aug 2015. If successful in new RDP consideration to WLP will be given	
Provide guidance for colleagues responsible for commissioning surveys	Ongoing	Internal	Comms / Wales Team	Offer of Welsh speaker to complete survey with farmer if requested.	Ongoing	
Update relevant content on farmer facing website www.dairy.ahdb.org.uk/wales	Ongoing	Internal	Comms / Wales Team	Welsh Communications Officer refreshes content in line with the English site. To improve procedure – explore introducing an alert when amendments made from the English levy facing site	Ongoing	

Action required	Target date	Internal/External action	Person responsible	What is it?	Status	Evidence
Services undertaken on our behalf by third parties						
Promotion of education resources.	Ongoing	Internal/External	Comms / Wales Team	Relevant 3rd party organisations promote bilingual education resources via newsletters, websites, teacher training.	Ongoing	
Other dealings with the public						
Following any updates ensure that relevant content is featured on Welsh consumer facing website www.thisisdairyfarming.com .	Ongoing	Internal	Comms / Wales Team	Alert introduced through Basecamp as and when relevant English content changes	Ongoing and currently under review	
Advertising, Printed Literature, forms, publicity material						
Relevant materials to be developed and provided bilingually.	Ongoing	Internal	Comms / Wales Team	Where required, provision of bilingual education resources and general consumer materials.	Ongoing. As and when identified	
Written & Electronic Communication						
Relevant correspondence to be provided bilingually.	Ongoing	Internal	Comms / Wales team	For example individual covering letters accompanying reports to be provided in Welsh bilingual version.	Ongoing. As and when required	
Rebrand of AHDB to include a new bilingual Logo for AHDB Dairy for use in Wales.	10 June 2015 Launch	Internal/External	Corporate Comms	New bilingual dairy division brand for use on bilingual AHDB Dairy levy payer materials as appropriate	Launched. To be rolled out on new materials as existing stocks run out	

Meri Huws
Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol y Santes Fair
Caerdydd
CF10 1AT

30 Mehefin 2015

Annwyl Gomisiynydd,

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) yn gweithredu ar draws y Deyrnas Unedig. Ein nod yw gwneud y chwe sector nwyddau rydym yn eu cefnogi'n fwy cystadleuol a chynaliadwy.

Ar 10 Mehefin eleni cafodd yr AHDB ei ail-frandio fel rhan o ymdrech i edrych, teimlo ac ymddwyn fel un sefydliad. Mae'r enwau adrannol megis DairyCo wedi'u disodli ag AHDB Dairy, AHDB Horticulture, ac ati. Yng Nghymru, mae AHDB Dairy'n cael ei alw'n AHDB Llaeth/Dairy.

Gan ymdrin â thua 75% o holl gynnyrch amaethyddol y Deyrnas Unedig, mae'r AHDB yn cefnogi:

- i) Cig moch yn Lloegr – drwy ein hadran AHDB Pork
- ii) Llaeth ym Mhrydain – drwy ein hadran AHDB Dairy
- iii) Biff a chig oen yn Lloegr – drwy ein hadran AHDB Beef & Lamb
- iv) Garddwriaeth fasnachol ym Mhrydain - drwy ein hadran AHDB Horticulture
- v) Grawnfwyd a hadau olew yn y Deyrnas Unedig – drwy ein hadran AHDB Cereal and Oilseeds
- vi) Tatws ym Mhrydain – drwy ein hadran AHDB Potato

Mae ein dwy adran cig coch yn gweithredu ar gyfer Lloegr yn unig, ac nid ydynt yn dod dan gwmpas ein Cynllun Iaith Gymraeg. Yn sgil y nifer cyfyngedig iawn o dalwyr lefi yng Nghymru ar gyfer ein hadrannau Garddwriaeth, Tatws a Grawnfwyd/Hadau Olew, bu i Fwrdd yr Iaith Gymraeg, mewn llythyr dyddiedig 12 Rhagfyr 2008 gadarnhau mai dim ond os ydyn nhw'n ymgymryd â phrosiect penodol sydd wedi'i anelu'n llwyr at y cyhoedd yng Nghymru y bydd disgwyl i'r adrannau hyn o'r AHDB gynhyrchu gwybodaeth a deunydd yn y Gymraeg. Ni ymgwymerwyd ag unrhyw brosiectau o'r fath yn ystod y cyfnod adrodd o 12 mis hyd 31 Mawrth 2015.

Mae'r adroddiad ar y tudalennau canlynol yn crynhoi gweithgarwch yr AHDB a'r modd rydym wedi cydymffurfio, yn arbennig drwy ein hadran AHDB Llaeth/Dairy, â'r ymrwymadau a wnaethom yn ein Cynllun Iaith Gymraeg, ac unrhyw gynlluniau gweithgaredd cysylltiedig.

Edrychwn ymlaen at weithio gyda'ch tîm chi dros y flwyddyn sydd i ddod wrth ichi barhau i ledaenu'r Safonau Iaith Newydd, ac i ddeall beth sydd angen inni ei wneud yn wahanol er mwyn cydymffurfio â nhw, a'r Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 newydd.

Yn gywir

Jane King
Prif Weithredwr

AHDB
Stoneleigh Park
Kenilworth
Warwickshire
CV8 2TL

T 024 7669 2051
E info@ahdb.org.uk
W ahdb.org.uk

Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB) Adroddiad blynyddol 2014/15 i Gomisiynydd y Gymraeg

Cyflwyniad

Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), ac yn arbennig ein hadran AHDB Llaeth/Dairy, wrthi'n parhau i ymestyn yr amrywiaeth o adnoddau a chymorth a ddarperir, er mwyn cwrdd â'r ymrwymadau iaith a wnaed gennym yn ein Cynllun Iaith Gymraeg.

Mae'r modd yr ydym yn cydymffurfio'n cael ei fonitro drwy Gyfarwyddwr Cyfathrebu a Gwasanaethau Cyfreithiol yr AHDB, sy'n aelod o'r Uwch Dîm Gweithredol. Cyflwynir yr adroddiad blynyddol hwn i brif Fwrdd yr AHDB yn ei gyfarfod ym Medi 2015.

Mae'r prif bwyntiau canlynol yn darparu darlun cyffredinol o'r modd y mae'r AHDB wedi cydymffurfio ar lefel Gorfforaethol, ac yna ar lefel adrannol AHDB Llaeth/Dairy yn benodol. Amgaeir enghreifftiau o ddeunyddiau copi caled a gellir darparu mwy os oes angen.

Lefel Gorfforaethol AHDB

Ymwybyddiaeth Rheolwyr

Hysbyswyd yr Uwch Dîm Gweithredol ynghylch ymrwymadau'r AHDB fel rhan o'n Cynllun Iaith Gymraeg a'n Cynllun Gweithredu ym Mehefin a Gorffennaf 2014 a Mehefin 2015, a phrif fwrdd yr AHDB yng Ngorffennaf 2014.

Gwefannau

Mae Cynllun Iaith Gymraeg yr AHDB wedi'i gyhoeddi ar wefan yr AHDB yn Gymraeg a Saesneg. Bydd yr adroddiad blynyddol hwn, wedi iddo gael ei gymeradwyo, hefyd yn cael ei gyhoeddi yn y ddwy iaith ar wefan yr AHDB.

Mae tudalennau croeso yn Gymraeg ar brif wefan yr AHDB, a hefyd ar is-safleoedd adrannau'r AHDB sy'n gweithredu dros Brydain neu'r Deyrnas Unedig:

- Tudalen ragarweiniol gwefan gorfforaethol yr AHDB yn Gymraeg:
<http://www.ahdb.org.uk/cymru.aspx>
- Mae nifer o dudalennau ar wefan AHDB Llaeth Prydain ar gyfer defnyddwyr yn Gymraeg: <http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Gwe-dudalen ragarweiniol adran AHDB Llaeth Prydain yn Gymraeg:
<http://www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg/>
- Tudalen ragarweiniol adran AHDB Garddwriaeth Prydain yn Gymraeg:
<http://www.horticulture.ahdb.org.uk/cefndir-y-hdc>
- Tudalen ragarweiniol adran AHDB Grawnfwyd a Hadau Olew Prydain yn Gymraeg:
<http://www.cereals.ahdb.com/welsh-version.aspx>
- Tudalen ragarweiniol adran AHDB Tatws Prydain yn Gymraeg:
<http://www.potatoes.ahdb.org.uk/cymraeg>

Recriwtio Gweithwyr

Rydym yn asesu gweithleoedd a swyddi lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn hanfodol neu'n ddymunol, ac mae deunydd recriwtio'n cael ei asesu gyda golwg ar berthnasedd yr iaith Gymraeg. Roedd 'na un swydd o'r fath yn ystod y 12 mis hyd 31 Mawrth 2015 lle'r oedd yr hysbyseb yn nodi bod y gallu i siarad Cymraeg yn ddymunol, ac roedd y swydd-ddisgrifiad ar gael yn Gymraeg.

Lefel Adrannol AHDB – AHDB Llaeth/Dairy

Mae tua un o bob chwech o dalwyr lefi llaeth yr AHDB yn ffermio yng Nghymru.

Mae AHDB Llaeth/Dairy, yn ogystal â chyflenwi gweithgaredd a ariannir gan y lefi, hefyd yn cyd-gyflenwi Prosiect Effeithlonrwydd y Gadwyn Gyflenwi yng Nghymru. Gwneir y prosiect hwn yn bosib drwy Gynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 a ariannir gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig. Mae'r prosiect yn cadw at Bolisi Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru.

Mae tîm AHDB Llaeth/Dairy Cymru'n cynnwys pum aelod staff, gyda phedwar o'r rheiny'n gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig. Mae'r tîm yn gwbl gyfarwydd â gweithredu'n ddwyieithog ac maent bob amser yn rhoi ystyriaeth i ofynion dwyieithrwydd. Mae Cynllun Gweithredu Iaith Gymraeg arfaethedig AHDB Llaeth/Dairy 2014/2015 (copi'n amgaaedig) yn cynnwys gweithgareddau fydd yn parhau i ddatblygu a gwella sgiliau ac ymwybyddiaeth y tîm.

Mae'r pwyntiau bwled canlynol yn darparu darlun cyffredinol o'r hyn a gyflawnwyd gan ein hadran laeth yn erbyn y Cynlluniau Gweithredu a gytunwyd ar gyfer 2014/15, gan adeiladu ymhellach ar y cynnydd a wnaed yn y blynyddoedd blaenorol.

Polisiau, deddfwriaeth a mentrau

- Gweithdrefn yn ei lle i nodi gofynion cyffredol o ran y Gymraeg ar gyfer cynnyrch a gwasanaethau newydd perthnasol.

Darparu Gwasanaethau

- Mae'r holl ddigwyddiadau Cymreig yn parhau i ddarparu deunydd a gwasanaethau dwyieithog. Mae hyn hefyd yn cynnwys y ddarpariaeth yn y brif Sioe Da Byw a gynhelir yn yr NEC yn Lloegr.
- Darparodd Cynhadledd AHDB Llaeth/Dairy '*Cyfathrebu â'r Cwsmer*' fywgraffiadau, agenda, ffurflenni adborth a ffurflenni cofrestru dwyieithog.
- Mae system yn ei lle trwy gyfrwng y system rheoli perthynas â chwsmeriaid (CRM) i gofnodi dewis iaith.

Gwasanaethau a ddarperir ar ein rhan gan drydydd parti

- Ymgwymerir ag amryw o weithgareddau hyrwyddo gan sefydliadau trydydd parti, i helpu i hyrwyddo'r ddarpariaeth o adnoddau addysgol dwyieithog ar-lein a gynigir gan AHDB Llaeth/Dairy.

Hysbysebu, llenyddiaeth, deunydd cyhoeddusrwydd

- Mae Godro, cylchlythyr y diwydiant llaeth yng Nghymru'n gwbl ddwyieithog, gyda'r holl gynnwys yn ymddangos yn Gymraeg a Saesneg
- Darperir unrhyw ddatganiadau i'r wasg yn Gymraeg os gwneir cais
- Anfonir llythyrau eglurhaol dwyieithog gydag unrhyw adroddiadau perthnasol fel bo angen
- Roedd paneli arddangos ein stondin yn Sioe Frenhinol Cymru'n gwbl ddwyieithog

Cyfathrebu ac addysg

- Mae staff sy'n siarad Cymraeg yn delio'n awtomatig ag unrhyw ohebiaeth/ddeunydd cyfathrebu yn Gymraeg
- Mae'r cynnwys Cymraeg yn cael ei adnewyddu'n rheolaidd ar brif wefan AHDB Llaeth/Dairy, sef www.dairy.ahdb.org.uk a gwefan defnyddwyr AHDB Llaeth/Dairy, sef www.thisisdairyfarming.com.
- Mae adnoddau addysg ar-lein dwyieithog ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd yn parhau i gael eu hyrwyddo a'u lawrlwytho o wefan yr AHDB a ariannir ar y cyd, sef www.foodafactoflife.org.uk.

Staffio

- Mae tîm AHDB Llaeth/Dairy Cymru'n cynnwys pedwar aelod staff sy'n gwbl rugl yn y Gymraeg, ar lafar ac yn ysgrifenedig
- Roedd hysbyseb recriwtio diweddar yn nodi bod y gallu i siarad Cymraeg yn ddymunol ac roedd y swydd-ddisgrifiad ar gael yn Gymraeg.

Trefniadau mewnol

- Mae cynlluniau marchnata'n parhau i danlinellu'r ffaith bod angen rhoi ystyriaeth i Gynllun yr Iaith Gymraeg mewn perthynas â gwasanaethau a chynnyrch lle bo'n berthnasol, a chyflwynwyd cynlluniau i danlinellu pwysigrwydd ystyried gofynion y Gymraeg yn ystod Cyfarfod Staff AHDB Llaeth/Dairy, yn 2014.

Mehefin 2015

Cynllun Iaith Gymraeg adran laeth y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (AHDB), a baratowyd dan Ddeddf Yr Iaith 1993

Cynllun Gweithredu: Pwyntiau gweithredu ar gyfer AHDB Llaeth/Dairy 2015/16

Mae'r ddogfen ganlynol yn amlinellu prif feysydd ein gwaith lle rydym yn cydymffurfio ag agweddau o Ddeddf yr Iaith ar hyn o bryd. Mae gan yr AHDB Gynllun Iaith yn ei le ac mae'r Cynllun Gweithredu hwn yn rhan o'r cynllun hwnnw. Mae'r gofynion yn ddeublyg. Yn gyntaf, byddwn yn parhau i ddarparu cyfarwyddyd parhaus yn fewnol fel bod staff yn gallu barnu sut mae eu gwaith a'u prosesau'n cydymffurfio â pholisi AHDB Llaeth/Dairy. Yn ail, mae'n ofynnol ein bod yn cynnig 'lefel' o ddarpariaeth Gymraeg ar gyfer talwyr lefi perthnasol.

Mae AHDB Llaeth/Dairy wedi sefydlu'r gweithdrefnau/arferion safonol canlynol:

- Mae'r cyfathrebu â siaradwyr Cymraeg eisoes yn digwydd yn Gymraeg ar ffurf llythyrau, galwadau ffôn a negeseuon e-bost
- Mae cyfarfodydd talwyr lefi eisoes yn cael eu cynnal yn Gymraeg neu Saesneg gan ein swyddogion estyn rhanbarthol
- Mae staff sy'n siarad Cymraeg ar gael ym mhob prif ddigwyddiad yng Nghymru ac yn y Sioe Da Byw yn Lloegr
- Mae'r cylchlythyr dwyieithog 'Godro' yn cael ei gynhyrchu a'i ddosbarthu bob yn ail fis – bydd hwn yn dod i ben ym Mehefin 15 oherwydd cwtogi ariannol
- Mae canllawiau ar gyfer staff sy'n datblygu polisiau, mentrau a gwasanaethau newydd yn rhoi ystyriaeth i ofynion dwyieithrwydd Cynlluniau Marchnata lle bo'n berthnasol
- Mae unrhyw gytundebau/trefniadau gyda thrydydd parti'n cydymffurfio ag ymrwymiad yr AHDB i'r iaith Gymraeg
- Mae gwe-dudalennau dwyieithog ar gael ar www.dairy.ahdb.org.uk/cymraeg a <http://wales.thisisdairyfarming.com/>
- Mae adnoddau addysgol dwyieithog (5-16 oed) ar gael trwy gyfrwng www.foodafactoflife.org
- Mae datganiadau i'r wasg ar gael yn Gymraeg os gwneir cais
- Mae Tîm Cymru'n ymateb i ymholiadau yn Gymraeg neu Saesneg, yn dibynnu ar ddewis iaith yr ymholwr
- Gosodir hysbysebion swyddi'n ddwyieithog
- Mae swydd-ddisgrifiadau dwyieithog ar gael os dymunir

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
Polisiâu, deddfwriaeth a mentrau						
Darparu cyfarwyddyd i staff sy'n datblygu polisiâu, mentrau a gwasanaethau newydd i sicrhau bod staff yn ymwybodol o'r angen i ystyried goblygiadau'r Gymraeg wrth wneud hynny	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tim Cymru	Cynllun Strategol y Gymraeg ar gael i'r holl staff trwy gyfrwng gyriannau cyfrannol.	Parhaus	
Darparu gwasanaethau						
Datblygu systemau i gofnodi dewis iaith ein cwsmeriaid yng Nghymru.	Trwy CRM - parhaus	Mewnol/allanol	Swyddog Cyfathrebu / Tim Cymru	Cyflawnir ar CRM a gellir cofnodi trwy gyfrwng rhyngweithiadau allanol e.e. arolwg ffermwyr llaeth Cymru. Bydd y dewis iaith ar gyfer cyfathrebu'n cael ei ychwanegu at y daflen cyhoeddiadau/ymholiadau a ddefnyddir yn ystod digwyddiadau wyneb yn wyneb.	Parhaus	
Cyflenwi'r prosiect Cadwyn Gyflenwi Llaeth ar y cyd â'r Ganolfan Datblygu Llaeth.	Parhaus	Mewnol/allanol	Pennaeth Datblygu Llaeth Cymru	Gwneir y prosiect Gwella'r Gadwyn Gyflenwi Llaeth yng Nghymru'n bosib trwy Gynllun Effeithlonrwydd y Gadwyn Cyflenwi dan Gynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 a ariannir gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig. Nod y prosiect yw cryfhau'r diwydiant llaeth yng Nghymru a sicrhau ei fod yn ddewis gyrfa ymarferol i bobl ifanc.	Mae hwn yn dod i ben yn Awst 2015. Os ceir llwyddiant yn y CDG newydd rhoir ystyriaeth i Gynllun Iaith Gymraeg.	
Darparu arweiniad ar gyfer cydweithwyr sy'n gyfrifol am gomisiynu arolygon	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tim Cymru	Cynnig siaradwr Cymraeg i lenwi'r arolwg gyda'r ffermwr os dymunir	Parhaus	
Diweddarau cynnwys perthnasol ar y wefan ar gyfer ffermwyr www.dairy.ahdb.org.uk/wales	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tim Cymru	Swyddog Cyfathrebu'r Gymraeg yn adnewyddu'r cynnwys i gyd-fynd â'r safle Saesneg. I wella'r drefn – ystyried cyflwyno rhybudd pan fydd y safle Saesneg wedi'i ddiwygio.	Parhaus	

Gweithredu gofynnol	Dyddiad Targed	Gweithredu Mewnol/Allanol	Person sy'n gyfrifol	Beth mae'n ei olygu?	Statws	Tystiolaeth
Gwasanaethau a gyflenwir ar ein rhan gan drydydd parti						
Hyrwyddo adnoddau addysg.	Parhaus	Mewnol/allanol	Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru	Sefydliadau 3ydd parti perthnasol yn hyrwyddo adnoddau addysg dwyieithog trwy gylchlythyrau, gwefannau, hyfforddiant athrawon.	Parhaus	
Unrhyw ymwneud arall â'r cyhoedd						
Yn dilyn unrhyw ddiweddariadau, sicrhau bod y cynnwys perthnasol ar gael ar y wefan Gymraeg ar gyfer defnyddwyr www.thisisdairyfarming.com .	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru	Cyflwyno rhybuddion trwy 'Basecamp' pan fydd y cynnwys Saesneg wedi'i ddiwygio.	Parhaus ac yn cael ei adolygu ar hyn o bryd	
Hysbysebu, llenyddiaeth, ffurflenni, deunydd cyhoeddusrwydd						
Deunydd perthnasol i'w ddatblygu a'i ddarparu'n ddwyieithog.	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru	Pan fo angen, darparu adnoddau addysg a deunydd cyffredinol ar gyfer defnyddwyr yn y ddwy iaith.	Parhaus. Fel bo angen	
Cyfathrebu ysgrifenedig ac electronig						
Gohebiaeth berthnasol i'w darparu'n ddwyieithog.	Parhaus	Mewnol	Swyddog Cyfathrebu / Tîm Cymru	Er enghraifft llythyrau eglurhaol unigol a anfonir gydag adroddiadau i'w darparu'n ddwyieithog.	Parhaus. Fel bo angen.	
Ail-frandio'r AHDB i gynnwys Logo dwyieithog newydd i AHDB Llaeth/Dairy ei ddefnyddio yng Nghymru	Lansiad 10 Mehefin 2015	Mewnol/Allanol	Swyddog Cyfathrebu Corfforaethol	Brand dwyieithog newydd ar gyfer yr adran laeth i'w ddefnyddio ar ddeunydd dwyieithog talwyr lefi AHDB Llaeth/Dairy fel bo'n briodol.	Wedi'i lansio. I'w ddefnyddio ar ddeunydd newydd unwaith bod yr hen stoc yn dod i ben.	